

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krona, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 20.

V Ptuj v nedeljo dne 15. maja 1910.

XI. letnik.

Današnja številka obsega 2 strani priloge, torej skupno 10 strani. Obenem prinašamo danes 6 slik.

Nekaj za premisliti.

Odkar delujemo naprednjaki v javnosti, vedno trobimo to-le v naš rog: vsaka politika je za ljudstvo odveč, — kmetije, obrtniki in delavci potrebujejo edino **gospodarskega dela**. Naši prijazni nasprotniki se seveda rogajo temu pametnemu načelu. Gre se jim za vse druge „cilje“ in „želje“. Samo da enega pravaškega šribarja tu ali tam nastavimo, — to jim je več vredno, nego vse drugo! Rajne imajo prvaki, da se petim slovenskim kmetom po eksekuciji posestva proda, nego da bi se le enega šribarja prestavilo. V tem tiči bistvo vse pravaške politike... Človek se seveda vedno povprašuje: ali je ljudstvo s tako politiko zadovoljno? Po našem mnenju, — in za to mnenje imamo tudi dokaz! — ni ljudstvo s tem zadovoljno. Mi celo trdimo, da se nekaj najbolj zagriženi prvaki od te politike obračajo, v kolikor so kmetškega ali obrtniškega stanu. Samo tisti so s pravaško politiko zadovoljni, kateri imajo od nje dan za dnevom čistega dobička. Ljudstvo pa jim obrača hrbet...

Prvaški voditelji vse to sami prav dobro čutijo. Zato premišlujejo, kako bi zopet svoj vpliv in svojo moč nazaj dobili. Z mladostjo se seveda ne morejo boriti, kajti od enega Terglava ali celo od dr. Kukovca se res politične resnobe ne more zahtevati. Z denarjem se tudi ne morejo boriti, kajti denar ljubijo sami preveč. Debeli klerikalni gospodje so sicer zelo „požrtvovalni“, ali na lastni trebušček vendar nikoli niso pozabili. In, to priznavamo, od „narodne stranke“ pač ne moremo bogve kaj zahtevati; kajti ta stranka je tako sputana, da ji najstarejši jud niti počenega groša več ne posodi.

Tako primanjkuje prvakom vsako sredstvo. In zato so vzeli zadnje orodje, — **najgrše, najbrutalnejše nasilje**. Kjer pamet, kjer prepričanje ne moreta zmagati, tam naj zmaga pest... In zadnji časi nas opravičujejo, ako trdimo, da so prvaki, zlasti pa redki pristaši „narodne stranke“ padli na stališče postavolomcev, ubijalcev in tolovajev. Vemo, da vsi pristaši teh strank tega niso krivi. Vemo pa tudi, da je vzgoja te stranke temu kriva! Ali ni Plojeva „Sloga“, katero pusti ta „moralni“ strahopetnež v Ljubljani tiskati, ker se boji poštenih stajerskih porotnikov, naravnost hujskala, da naj se sadno drevje ob okrajnih cestah uničuje? Ali ni koroški „Š-Mir“ zagovarjal uboje in umore, ki so jih izvršili njegovi pripadniki iz narodnega sovražstva? Ali niso narodnjaki v Hrastniku na železniško progo naložili kamenje, da bi 30 oseb iz golega političnega nasprotstva umorili? Ali ni en Topolovec na Ptujski gori poštenega posestnika K. Repo po krivici aretirjal in 9 ur zaprl in ga za stotine denarja oškodoval? ... Vse to je le par slučajev! Prvaštvo skuša ravno s terorizmom zmagati. Nož, kamenje, preziranje cesarske postave, to so mu sredstva...

Ali nekaj so pa ti gospodje le pozabili: Kdor veter seje, žel bode vihar! Ali mislite, da se bodejo slovenski kmetje res pustili po nedolžnem zapirati? Ali mislite, da bode smeli vedno postaviti v blato teptati? ... Ej, gospodje prvaških strank, kako grozovito se motite! Veter ste sejali in že se bliža — vihar, ki vas bode pobral, vi nasilneži, vi teroristi, ki mislite, da je ljudstvo tovarna živina...

Politični pregled.

Državna zbornica dela počasi in brez posebnega vznemirjenja naprej. Vsak dan se sicer čuje o „križah“ in „črnih oblakih“, ali vlada se drži le še na krmilu. Bienenrthova vlada ima ravno staro avstrijsko geslo: „Es wird fortgewarstelt“...

Lovsko svetovno razstavo so ob navzočnosti cesarja otvorili na Danaju.

Zaželjeni mandati. Za poslanski mandat, ki ga je zapustil pokojni grof Kolowrat, se poteguje 6 kandidatov (!)

Politični napad. Proti kandidatu Búrdia v Karansebusu na Ogrskem se je izvršil revolverski napad. Storilca so zaprli, predno je mogel svojo nakano izvršiti.

Ljubljanski občinski svet si je zopet zna-nega agenta in ruskega romarja Ivana Hribarja za župana izvolil. Mi pravimo: vsako mesto ima takega župana, kakoršnega zasluži. Na ljubljanski županov stolec spada na vsak način — Žane z Iblane.

V Trstu so ob priliki dohoda laških Paduancev domači irendentovci protiaustrijske demonstracije prirejali. Policija je „neodraščene laške bratce“ kmalu ukrotila in jih celo tolpo pozaprla. V luknji so si menda svojo irendentovsko kri ohladili...

Državnezborska volitev. Kakor znano, je poslanec Vinko Ježovnik v Velenju umrl. Treba je torej za ta volilni okraj, ki obsega sodnijske okraje Marenberg, Šoštanj, Slov. Gradec in Gornigrad nove volitve, ki se bode izvršila dne 4. julija t. l. Ako bi bila ožja volitev potrebna, izvršila se bode 8. julija. Mi bodedmo svoje stališče glede te volitve še pojasnili.

Ogrske volitve se bodejo vršile od 1. do 10. junija. Poslanci in magnati pa so sklicani za 21. junija v državni zbor. Volitve bodejo povzročile velikanski boj. Vlada hoče na vsak način večino za-se pridobiti. Že sedaj se vršijo volilni shodi s pretepi in napadi, kakor je to že navadi naših madžaronskih sosedov.

Politična tatvina. Lvovskemu namestniku dr. Bobrznyski so v železniškem vozu neznanici ukradli taško, v kateri so se nahajali važni politični dokumenti. Tatu niso dobili.

Na Hrvaškem predlaga vlada spremembo volilne postave na podlagi cenzusa od 6 do 15 kron ter vpeljuje direktne in javne volilne pravice. Čas bi bil, da bi splošna volilna pravica končala grdo korupcijo na Hrvaškem.

Napredno gospodarsko delo.

Poročilo kmetijske podružnice Rogaška Slatina.

V minulih mesecih letošnjega leta priredila je naša podružnica razun občnega zbora mnogo koristnih potovalnih shodov.

Tako je govoril dne 3. februarja g. direktor Belle pri sv. Križu (pri žalibog jako slabi udeležbi) o umnem kletarstvu z ozirom na novo vinsko postavo, na istem dnevu je gospod direktor Zweifler iz Maribora v Rogatcu govoril o približno istem predmetu pri prav povoljni udeležbi. Vsled slabe dozoritve lanskega vinskega pridelka bila sta ta dva podučna shoda jako umestna in so si udeleženci lahko marsikaj svet v lastno korist zapomnili. Nadalje so se priredili sledeči shodi: dne 4. marca pri Sv. Florianu, 13. marca v Žetalah, 5. maja pri Sv. Roku in 8. maja v Donački gori.

Pri vseh teh zborovanjih je govoril g. e. k. okr. živinozdravnik Joh. Fischer obširno o novi živinskokužni postavi (Thierseuchengesetz) kakor tudi o živinskem prometu ob meji, pristavil je še opis različnih kužnih bolezni in dal navzočim kmetom navodila kako se imajo v raznih slučajih ravnati, da ne padejo vsled nesreče še v kazen.

Gospod živinozdravnik je vedno povdarjal, da hoče biti prijatelj in posvetovalac kmeta in da se naj vsakateri z zaupanjem od njega obrne, svaril pa je tudi ob enem zoper postavne prestopke, kar bi sicer imelo za dotičnega neprijetne posledice. Podružnični podnačelnik g. Drofenig je z ozirom na slabo stanje vinskega prometa odločno svaril zbrane kmete, naj ne delajo preveč vinogradov na novo, ampak naj nižje lege z dobro zemljo rajši pridelovanju krme posvetijo, ker je ja le živinoreja edina panoga, katera skrbnemu kmetu najsigurnejši dobiček prinaša, vinograd pa naj se le tam v posestvu primerni velikosti napravi, kjer svet vsled jako ugodne lege zato sodi — proč torej z nizkimi legami, proč z — severnimi legami naše najboljše južne lege so za vinorejo komaj zadosti dobre, pride-lamo rajši nekaj manj in boljše vino, katero se bo dalo tudi razpečati. Z temi uvodnimi besedami prešel je na kapitel travništvo, navduševal kmete k racionalni upravi travnikov, priporočal da se kmetje poprimejo modernih pripomočkov, kakor na mokrem svetu polaganje drinaž (državna in deželna podpora 40%) proti mahu travniška brana, redno gnojenje travnikov z domačim in umetnim gnojem. Razložil je pomen in vpliv različnih umetnih gnojil in priporočal za travnike zlasti visokoprocenčno Tomaževo moko in 40% Kalijevo sol; dokazal je da se pod gotovimi pogoji tudi uporaba čilskega solitra dobro poplača in je zadnjega v zvezi z prej imenovanimi gnojili posebno za trsje in krompir toplo priporočal. Važno je da se gnojila pravčasno v primerni množini in enakomerno raztrosijo. Da si posamezni vinogradniki o učinku čilskega solitra lahko na lastnem trsju prepričajo, je govornik večim podaril po eno kilo imenovanega gnojila in rekel, da naj stem nekaj trsov gnojijo in sicer okoli 20. maja naj se da v bližino trsa ena, okoli 1. junija druga žlica tega gnojila; uspeh bo bujna rast in močen les